

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ZŠ A MŠ NÍŽKOVICE

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu: **Škola – vstup do života
ŠVP pro ZV**

Předkladatel
organizace: Základní škola a Mateřská škola Nížkovice, okres Vyškov, P. O.
Nížkovice 164, 684 01, IČO: 750 24 365
Tel. 544 222 623, zs.nizkovice@centrum.cz
ředitelka: Mgr. Bc. Ivona Princlíková

Zřizovatel školy: Obec Nížkovice
Nížkovice 39, 684 01, IČO: 00 292 168
Tel. 544 222 621, 544 222 611, ounizkovice@politavi.cz
starosta obce: Dušan Horák

Platnost dokumentu od 1. 9. 2007

Aktualizace dokumentu 3. 4. 2014/ 15.8.2017

Dodatek k ŠVP č. 1/2016 od 1.9.2016

Mgr. Bc. Ivona Princlíková, ředitelka ZŠ a MŠ Nížkovice

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

a. *Úplnost, velikost*

Jsme neúplná málotřídní škola pro žáky 1. – 5. ročníku. Škola vzdělává přibližně 40 žáků z Nížkovic a okolních vesnic. Škola leží ve středu obce u silnice. Výuka probíhá v jedné budově, která je jednopatrová. V přízemí se nachází ředitelna, kabinet, sborovna, šatna, učebna a současně školní družina, úklidová místnost, kotelna a sociální zařízení. V poschodí jsou umístěny dvě třídy a sociální zařízení. K dispozici je i přilehlá sokolovna s nářadovnou, která je využívána jak k výuce TV, tak také ke společnému setkávání žáků, rodičů i občanů obce.

Žáci mají možnost stravování ve školní jídelně, která je umístěna v budově MŠ. Dbáme na dodržování pitného režimu žáků formou várnice s pitnou vodou umístěného na chodbě.

b. *Prostorové, materiální, technické, hygienické podmínky*

Materiální vybavení školy je téměř dostatečné. Na škole je k dispozici televize, DVD, video, kopírka se scannerem, hi-fi věž, tři magnetofony s CD. Žáci mohou používat 7 počítačů s připojením na internet. Využíváme i dataprojektor s interaktivní tabulí.

Při výuce HV je využíván klavír, bubny, drumbeny, Orffovy nástroje a elektrické klávesy.

c. *Charakteristika pedagogického sboru*

Na naší škole učí 5 pedagogických pracovníků. Většina pedagogů splňuje odbornou kvalifikaci, ostatní si doplní vzdělání. Ve škole pracuje metodik prevence sociálně patologických jevů, jeden z pedagogů má kurz první pomoci. Učitelé prošli kurzy využití ICT ve výuce, dramatickou výchovou, zásady zdravého životního stylu, SPUCH, JAME, program Začít spolu, RWCT ...

Škola má ŠD s jedním oddělením využívající prostornou místnost, která je k tomuto účelu určena.

Škola nabízí mimoškolní činnost v těchto kroužcích: podle aktuální nabídky

d. *Dlouhodobé projekty*

Pedagogové vzájemně spolupracují při plánování a plnění projektů: Dětská práva, Zvládneme to společně, Zdravý životní styl, Den Země, Vánoce, Velikonoce, Řemesla, Rodina, Protidrogová prevence...

Klima třídy: třídní kolektivy vyjíždí na výlety a exkurze. Každý rok žáci jezdí na kurzy plavání do Vyškova. Součástí nabídky je i adaptační pobyt a lyžařský výcvik.

Zapojili jsme se do projektů spolufinancovaných EU. Některé z těchto projektů jsou zaměřeny zejména na DVPP a jeho uplatňování ve výuce: Informatorium MŠ, MEDPED, další projekt je zaměřen na kvalitu vzdělávání a evaluaci: Cestou ke kvalitě (Peer Review + škola inspirativné praxe) a v neposlední řadě jsme zažádali o finanční podporu PENÍZE ŠKOLÁM

pod názvem „Naše škola Nížkovice“. Cílem tohoto projektu - zkvalitnění výuky, DVPP a modernizace vybavení.

Jsme součástí celorepublikového projektu RECYKLOHRANÍ a OVOCE DO ŠKOL.

Zapojili jsme se do projektu MENU PRO ZMĚNU. Nově jsme zapojeni do projektu – Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – ŠABLONY PRO MŠ A ZŠ I.

e. Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době třídních schůzek, při konzultačních hodinách každé první úterý v měsíci a v době akcí pro veřejnost – vánoční a velikonoční výstavy, divadla, besídky ke Dni matek. K dalším kulturním akcím využíváme sálu sokolovny. Pravidelně vystupujeme pro občany Nížkovic – Vánoční koncert, adventní strom.

Rodiče jsou o činnosti informováni prostřednictvím plakátové tvorby a Zpravodaje Nížkovic.

Za spolupráce s obecním úřadem Nížkovice se pořádají různé akce, např. Drakiáda, Uspávání broučků, Dny dětí či společné táboračky, Uspávání basy.

Zapojili jsme se do projektu Rodiče vítáni a již po třetí jsme splnili povinná i volitelná kritéria, a tak obhájili opětovnou certifikaci.

S rodiči spolupracujeme i prostřednictvím školské rady. Školská rada při ZŠ a MŠ Nížkovice byla zřízena v roce 2006. Její složení se od roku 2006 několikrát změnilo. Od školního roku 2010/2011 je složena ze 2 zástupců obce Nížkovice, ze 2 zástupců rodičů a ze 2 zástupců pedagogických pracovníků. Aktuální složení ŠR v roce 2016/2017 je: za zřizovatele – Ing. Jaromír Fridrich, Zuzana Kovandová, za zákonné zástupce – Lucie Šmídová, Renata Podzimková, za pedagogické pracovníky – Romana Chvátalová a Dagmar Mudrlová DiS., která je předsedkyní ŠR.

Funkční období ŠR je 3 roky. ŠR je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, pedagogickým pracovníkům, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy.

ŠKOLSKÁ RADA

- a) vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování
- b) schvaluje výroční zprávu o činnosti školy
- c) schvaluje školní řád
- d) schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků
- e) podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy
- f) projednává návrh rozpočtu právnické osoby
- g) projednává inspekční zprávy České školní inspekce
- h) podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy (zákon č.561/2004 Sb.)

f. Charakteristika žáků

Většina žáků je obvykle místní. Děti převážně bydlí v rodinných domcích.

Velkou pozornost věnujeme nadaným i integrovaným žákům se SPUCH. Ve výuce jsou tito žáci zohledňováni nebo pracují podle IVP. Využívají speciální pomůcky a materiály. Nadaným žákům pedagogové umožňují osobnostní rozvoj. Vzděláváme i žáky v režimu „Domácího vzdělávání“.

Po ukončení 5. ročníku žáci obvykle přestupují na ZŠ Slavkov u Brna.

III. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Vize: „Škola – vstup do života“

³⁵/₁₇ sebeúcta a sebepoznání

³⁵/₁₇ jsme součástí celku

³⁵/₁₇ příprava k integraci – přechod na novou školu

³⁵/₁₇ příprava na život v informační společnosti

Cílem naší školy je výchova demokratického, zdravě sebevědomého žáka, připraveného na život v informační společnosti.

OBECNÉ, VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE NA ÚROVNI ŠKOLY

Obecné cíle základního vzdělání

- **Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení**
 - Skupinová práce – spolupráce, vzájemné sdělování poznatků
 - Osobní příklad dospělých i spolužáků
 - Schopnost zúčastnit se diskuze
 - Nabídnout možnosti mimoškolního vzdělávání – internet, divadlo, knihovna, zájmové kroužky
 - Diskuze o zodpovědnosti za vlastní život, úspěchy, vzdělání, profesi
 - Podpora zvědavosti – hádanky, tvorba křížovek
 - Pestrost strategií učení – jedno učivo různými cestami, různé zdroje, vzájemné učení, myšlenková mapa
 - Slovní hodnocení – posun k sebehodnocení
 - Smysluplnost, praktičnost
 - Využívání mezipředmětových vztahů, učení pro život
 - Udávat různé životní příklady (co se stalo, co by se mohlo stát, chyby)
 - Prodiskutovat hodnoty života

- Tvorba vlastního kalendáře ve třídě; zvěrokruhu

- **Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**
 - Výuka, projektové vyučování, ověřování v praxi
 - Diskuze ve třídách, skupinách, dvojicích
 - Zadávání modelových situací
 - Dramatizace ve výuce
 - Žáci se pokouší řešit konflikty vlastním úsilím, nespolehají pouze na učitele
 - Problémové vyučování
 - Prezentace názoru žáka, rozhovory, scénky
 - Logické hry, pexeso
 - Obrázkové motivace, řešení toho, co může nastat
 - Snaha probudit u málomluvných dětí vlastní potřebu komunikovat s okolím
 - Odbourat strach z neúspěchu, nebát se chybovat
 - Při řešení úkolů dojde každý žák k cíli vlastní cestou

- **Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci**
 - Komunitní kruh, kulatý stůl
 - Ranní setkání – naslouchání, kladení otevřených a uzavřených otázek
 - Projekty
 - Kooperativní učení – skupinové práce
 - Telefonování, mailování, dopisy, vyřizování vzkazů → řešení praktických situací
 - Vedení k argumentaci – obhajobě a řešení
 - Třídní schůzky – dítě + rodič + učitel
 - Řešení problému včas a se všemi zúčastněnými
 - Účast v kroužcích
 - Učit se kam a na koho se popřípadě obrátit (linka bezpečí)
 - Zásady první pomoci – nebát se mluvit o svých problémech

- **Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých**
 - Respekt k cizímu i společnému majetku
 - Kooperativní učení
 - Věkově heterogenní třídy
 - Oceňování originality
 - Rovnováha úspěchu a neúspěchu, kompenzace neúspěchu úspěchem
 - Sportovní aktivity – kolektivní hry (radost z úspěchu družstva, respektování soupeře)
 - Žák je učitelem jiného žáka
 - Vzájemné hodnocení výtvorů (jazykové, výtvarné, projekty ...)
 - Obrácená role žák-učitel
 - Hodnocení a sebehodnocení

- **Připravovat žáky k tomu, aby se projeví jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti**
 - Komunitní kruh – diskuze, vyjádření, naslouchání
 - Konkrétní příhoda – problém → řešení → práva a povinnosti
 - Splnit zadaný úkol – pochvala × důsledek, nesplnění – opatření
 - Vhodná motivace
 - Respektování osobnosti
 - Tvorba třídních pravidel chování a školního řádu se žáky
 - Podpora asertivního chování žáků
 - Respektování názorů většiny, respektování zdravé argumentace jedince
 - Výběr domácích úkolů
 - Dítě si volí úkoly
 - Možnost volby výletu
 - Možnost volby skupiny

- **Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i přírodě**
 - Široká nabídka mimoškolních aktivit – týmová spolupráce
 - Kulturní akce – besídky pro rodiče
 - Prezentace osobních úspěchů žáků – nástěnky
 - Společné akce – ŠvP, adaptační pobyt → vztah k prostředí, přírodě, vztahy mezi dětmi, dětmi a dospělými; společné vaření, společná práce dětí a dospělých při zkrášlování školního prostředí i okolí školy
 - Možnost řešit různé životní situace při společných hrách
 - Pochvala a ocenění žáka učitelem i žáků navzájem
 - Sebehodnocení žáků, vyzdvihování kladných vlastností u spolužáků a vzájemné pochvaly
 - Možnost prezentace sebe sama
 - Prvky „Zdravého životního stylu“
 - Hodnocení (systém, co se povedlo, na čem je potřeba pracovat, jak na to)
 - Hodnotový systém žáků
 - Zásady slušného chování
 - Psychologické hry zaměřené na poznávání sebe a kolektivu, na tělesný kontakt
 - Dopis kamarádovi (nemocnice, lázně)

- **Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi**
 - Diskuze
 - Uvědomění si vlastní hodnoty a síly, umět ji využívat pozitivním směrem s ohledem na slabší, soucit není slabost, tolerance handicapovaných lidí
 - Zvyky a jiné kultury
 - Trpělivost
 - Vzájemná pomoc
 - Umět povzbudit druhého
 - Zásady stolování a společenského chování

- Tolerování odlišnosti jiných kultur, ujasňování sociálních rozdílů
- Integrace – mentální postižení, fyzické postižení, talent, SPUCH → odlišnost je normální

- **Pomáhat žákům poznávat rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými dovednostmi a vědomostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci**
 - Sebehodnocení
 - Práce se zdroji informací, internet, knihy v knihovně
 - Vlastní výběr role žáka ve třídě, ve skupině, při práci na společném úkolu
 - Individuální přístup
 - Rozvoj kritického myšlení
 - Pozorovat, zkoumat, srovnávat věci a proměny kolem nás
 - Zařadit učivo: zaměstnání + exkurze
 - Výhody, nevýhody různých profesí, uplatnění, předpoklady
 - Spolupráce s jinými školami

- **Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný**
 - Květina zdraví – zdravý životní styl
 - Režim dne – plánuje učení, zábavu, aktivní odpočinek, mimoškolní činnost
 - Projekt „Zdravé zuby“
 - První pomoc při úrazu, nemoci, ohrožení
 - Zásady zdravého stravování
 - Základní pravidla silničního provozu
 - Umět říkat „ne“ (drogy, parta, formy násilí v médiích, sexuální zneužívání)
 - Podpora zdravého sebevědomí, sebeúcty, sebepoznání
 - Komunikace mezi kamarády, spolužáky, dospělými

Kompetence:

▪ **Kompetence k učení**

Během výuky klademe důraz na smysluplnost. Ve škole rozvíjíme kompetenci učení takto: volíme různorodé strategie vzdělávání (skupinové, problémové, projektové, kritické myšlení, individuální přístup ...); žáky vedeme k samostatnosti a sebehodnocení; žáci vyhledávají informace potřebné k učení; podporujeme tvořivost i realizaci myšlenek a nápadů žáků; klademe důraz na propojení školy s běžným životem

▪ **Kompetence k řešení problémů**

Vedeme žáky k rozpoznání, pojmenování a řešení problémů (diskuze, rozhovory, modelové situace, žebříček hodnot, výměna zkušeností a názorů ...). K řešení problémů žáci docházejí dle možností vlastní cestou i silami. Obohacují svůj názor při řešení praktických situací. Pracujeme s chybou, aby žáci neměli strach z neúspěchu.

- **Kompetence komunikativní**

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci mezi sebou navzájem a ke komunikaci s dospělými. Podporujeme přátelské vztahy (vlastní příklad, rozbor situací ze života, vlastních zážitků). Žáci si vytvářejí třídní pravidla a vzájemně i s učiteli komunikují o jejich dodržování. Vedeme žáky k naslouchání a respektování druhých. Všestrannou komunikaci rozvíjíme rozhovory, četbou, dopisem, e-maily, zprávami, učením druhých, kladením vhodných otázek.

- **Kompetence sociální a personální**

Žáci spolupracují ve dvojicích, ve skupinách a vzájemně si pomáhají. Vedeme žáky k tomu, aby si dokázali rozdělit role a vytvářet si pravidla pro práci. Vedeme žáky k respektování se mezi sebou, k vytváření sebeúcty, sebedůvěry a sebepoznání. Učí se oceňovat sebe i druhé.

- **Kompetence občanské**

Žáci si stanovují třídní pravidla a podílí se na tvorbě školního řádu. Posilujeme odpovědnost žáků za své jednání vůči sobě, druhým, obci, přírodě, společnosti, v krizových situacích a zodpovědnosti za život. Klademe důraz na vzájemnou pomoc žáků ostatním (skupinová práce, projekty, dobročinné akce – adventní koncerty). Obohacujeme kulturní život v obci (besídky, koncerty, vítání občánků). Podporujeme dodržování tradic a historického dědictví (exkurze, projekty, výstavy ...) Žáci se aktivně podílí na zdravém životním stylu – třídění odpadu, sběr papíru, projekt Den Země, šetření energie a vody, správná výživa

- **Kompetence pracovní**

Vedeme žáky k tomu, aby při práci neohrožovali sebe ani druhé a dodržovali domluvená pravidla. Dbáme na vhodné oblečení. Zadanou práci žáci dokončují. Praktickými exkurzemi a pracovními činnostmi přispíváme k možné profesní orientaci žáků.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

a) Obecná část

Žáky s podezřením na vývojové poruchy učení a chování posíláme se souhlasem jejich zákonných zástupců na vyšetření do pedagogicko psychologické poradny. Respektujeme, pokud si rodiče přejí vyšetření v jiné pedagogicko psychologické poradně nebo vyšetření jiným psychologem (což si sám domluví).

Na základě vyšetření a doporučení jsou pak tito žáci zařazováni do běžných tříd (vzhledem k nízkému počtu žáků) a pracují dle individuálního vzdělávacího plánu.

Ředitelství školy uzavírá písemně se zákonnými zástupci žáka dohodu o spolupráci při nápravě. Součástí dohody je individuální vzdělávací plán, podle kterého se bude se žákem pracovat a který obsahuje závěry a doporučení z vyšetření PPP, konkrétní způsoby

reedukace, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, jméno zodpovědného pracovníka.

Navrhujeme rodičům žáků čtvrtého a pátého ročníku (kteří jsou běžně hodnoceni známkami) hodnocení slovní v předmětu, kde se projevuje vývojová porucha.

Při problémech konzultují učitelé s pracovníky pedagogicko psychologické poradny.

b) Specifické poruchy učení a chování v naší škole

Dyskalkulie

Žáci jsou začleněni do běžných tříd, pracují dle individuálních plánů a jsou respektovány jejich vývojové vlastnosti. Škola je vybavena dostatečným množstvím kalkulaček a programů na počítači. Individuálně jsou pořizovány pomůcky dle potřeb jednotlivých žáků a dle stupně jejich postižení. Hodnocení z matematiky je slovní po dohodě s rodiči, v ostatních předmětech jsou respektovány vývojové zvláštnosti dětí.

Dyslexie

Žáci jsou začleněni do běžných tříd, pracují dle individuálních plánů a jsou respektovány jejich vývojové vlastnosti. Škola je vybavena programy na počítači. Individuálně jsou pořizovány pomůcky dle potřeb jednotlivých žáků a dle stupně jejich postižení. Hodnocení z českého jazyka je slovní po dohodě s rodiči, v ostatních předmětech jsou respektovány vývojové zvláštnosti dětí. Učitelé jim dle potřeby texty nahrávají a dítě si je nosí na své kazetě, jsou mu nabízeny přiměřené texty ke čtení a práci s informacemi.

Dysgrafie

Žáci jsou začleněni do běžných tříd, pracují dle individuálních plánů a jsou respektovány jejich vývojové vlastnosti. Žák může myšlenky zaznamenávat hůlkovým písmem, myšlenkovými mapami nebo jiným způsobem, který mu vyhovuje. Může používat pro psaní počítač. Individuálně jsou pořizovány pomůcky dle potřeb jednotlivých žáků a dle stupně jejich postižení. Hodnocení z českého jazyka je slovní po dohodě s rodiči, v ostatních předmětech jsou respektovány vývojové zvláštnosti dětí.

Obecná charakteristika:

Sociální znevýhodnění

Žákovi je nabídnuta individuální péče a pomoc (např. odpolední příprava do vyučování, ohleduplný, empatický přístup, tolerance k psychickým výkyvům) Spolupráce s PPP i rodiči je podporována.

Zdravotní znevýhodnění

Žáky s alergiemi, astmatem, oslabenou imunitou tolerantně řešíme v TV, respektujeme jejich zdravotní stav, přizpůsobujeme prostředí jejich potřebám.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Žáci s mimořádným nadáním jsou identifikováni většinou na základě dlouhodobého pozorování žáka učiteli a na základě diskusí o žákovi. Pokud učitelé uznají za vhodné a potřebné, požádají o pomoc, se souhlasem zákonných zástupců žáka, pedagogicko psychologickou poradnu.

Učitelé respektují jak mimořádné nadání žáků, tak i možnost nerovnoměrného (zrychleného) vývoje v některé oblasti.

K jednotlivým žákům je přistupováno individuálně, dle jejich potřeb, dle domluvy s rodiči a dle rozhodnutí ředitele školy, co je pro jejich vývoj a začlenění mezi ostatní děti vhodné.

Možnosti, které škola individuálně využívá:

- individuální vzdělávací plán
- zadávání specifických úkolů, které jsou často součástí prohlubujícího učiva
- vnitřní diferenciací žáků v předmětech, kde se projevuje jejich nadání
- zapojování žáka do vedení skupin, do učení ostatních spolužáků
- účast žáka ve výuce některých předmětů ve vyšších ročnících
- nabídka úkolů různé náročnosti pro všechny děti součástí metod učení v běžné výuce

Dále škola zajišťuje v odpoledních hodinách širokou nabídku kroužků, kde je možné rozvíjet individuálně talent v různých oblastech.